

Brüsszel, 2025. július 3.
(OR. en)

11246/25

COMPET 685
IND 246
EMPL 352
SOC 500
ECOFIN 951
POLCOM 149
FIN 828
FISC 157
ENV 656
CLIMA 248
ENER 347
ATO 44
MAP 31
RECH 316
RC 43

FEDŐLAP

Küldi: az Európai Bizottság főtitkára részéről Martine DEPREZ igazgató

Az átvétel dátuma: 2025. július 2.

Címzett: Thérèse BLANCHET, az Európai Unió Tanácsának főtitkára

Biz. dok. sz.: COM(2025) 378 final

Tárgy: A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A
TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS
BIZOTTSÁGNAK ÉS A RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK
A tisztáipar-megállapodás első csomagjának végrehajtása

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a következő dokumentumot: COM(2025) 378 final.

Melléklet: COM(2025) 378 final

Brüsszel, 2025.7.2.
COM(2025) 378 final

**A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A
TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A
RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK**

A tisztaipar-megállapodás első csomagjának végrehajtása

A tisztáipar-megállapodás első csomagjának végrehajtása

1. Bevezetés

A tisztáipar-megállapodásban¹ a Bizottság konkrét intézkedéseket terjesztett elő az európai ipar dekarbonizációjának és versenyképességének további előmozdítása érdekében. Az intézkedések eleget tesznek annak az igénynek, hogy e kettős célkitűzés támogatása érdekében valamennyi uniós szakpolitikában jól integrált megközelítést alkalmazzanak. Ezen túlmenően tükrözik az EU elkötelezettségét az iránt, hogy kezelje az iparunk előtt álló kihívásokat – ideértve az EU és fő versenytársai közötti energiaár-szakadékokat, a visszafogott keresletet vagy a tisztességtelen globális versenyt –, valamint hogy bizonyítsa a nagy- és kisvállalatok, illetve a befektetők számára, hogy Európa továbbra is teljes mértékben elkötelezett amellett, hogy 2050-re klímasemleges gazdasággá váljon, amit a méltányosság, a technológiasemlegesség és a költséghatékonyság figyelembevételével, az igazságos átmenet biztosításával és a környezeti fenntarthatóság javításával kíván elérni. A dekarbonizációba való beruházás növelni fogja az európai gazdaság versenyképességét, megerősíti gazdasági és energetikai rezilienciáját és biztonságát, valamint stabil és időálló munkahelyeket teremt.

A nettó zéró kibocsátásért folyó globális verseny közepette a tisztáipar-megállapodás azt is lehetővé teszi az EU számára, hogy vezető szerepet töltsön be a tiszta technológiák jövőbeli piacának fejlesztésében. A Nemzetközi Energia Ügynökség szerint a nagy mennyiségben előállított hat legfontosabb tisztaenergia-technológia² világpiaca 2035-re várhatóan több mint 2 billió USD-ra fog emelkedni, ami megközelíti a világ nyersolajpiacának elmúlt évekbeli átlagértékét³. Eközben a tiszta technológiák kereskedelme 2035-re várhatóan eléri az 575 milliárd USD-t. Amint azt az Európai Beruházási Bank legutóbbi beruházási jelentése⁴ is mutatja, Európának a tiszta technológiák innovációja és kereskedelme terén betöltött erős pozíciója kifizetődő. A karbonszegény technológiák európai exportja például 2017 óta 65 %-kal nőtt, míg Kína 79 %-os, az Egyesült Államok viszont mindössze 22 %-os növekedést könyvelhetett el ebben az időszakban. Az EU-nak biztosítania kell, hogy megőrizze és megerősítse ezt a versenyelőnyt.

Ezen erős pozíció fenntartásához kiszámíthatóvá kell tenni az ipar számára, hogy merre tart Európa e téren, továbbá a szükségtelen bürokráciát minimalizáló szabályozási keretre, valamint az összes javasolt intézkedés gyors és hatékony végrehajtására van szükség. A dekarbonizáció és az újraparosítás ugyanazon érme két oldala, és erős és reziliens európai ipari bázis nélkül nincs hiteles út a dekarbonizációhoz. Ezért ez a közlemény – a 2040-re kitűzött éghajlat-politikai célt meghatározó európai klímarendelet módosítására irányuló javaslat mellett és a szükséges rugalmassággal – azt mutatja, hogy a végrehajtás már folyamatban van. Mindössze néhány hónappal a tisztáipar-megállapodás előterjesztése után elindítjuk az intézkedések első hullámát, aktívan támogatva az ipart ebben a kulcsfontosságú átállásban, hogy megerősítsük az európai ipari bázist, előmozdítsuk a globális szinten egyenlő versenyfeltételeket és feltárjuk az innovációban rejlő lehetőségeket.

Előrelépés történt a tisztáipar-megállapodásban meghatározott mind a hat fő üzleti ösztönző tekintetében. Az intézkedések egyensúlyt teremtenek a tisztáipar-megállapodás ambiciózus céljainak

¹ COM(2025) 85 final

² Fotovoltaikus napenergia, szélturbinák, elektromos autók, akkumulátorok, elektrolizátorok és hőszivattyúk.

³ Nemzetközi Energia Ügynökség: Energy Technology Perspectives 2024 (Energiatechnológiai kilátások 2024-ben, 2024. október)

⁴ Európai Beruházási Bank: 2024/2025. évi beruházási jelentés: Innováció, integráció és egyszerűsítés Európában, 2025.

támogatása és az egységes piacon érvényesülő egyenlő versenyfeltételek fenntartása között, hogy a tagállamok célzott pénzügyi támogatást nyújthassanak a dekarbonizációs erőfeszítésekhez és szükség esetén a tiszta technológiák szuverén értékláncainak kiépítéséhez anélkül, hogy indokolatlan versenytorzulásokat idéznének elő. Emellett lehetővé teszik a tagállamok számára, hogy a dekarbonizációs projektekbe történő magánberuházások katalizátoraként mozgósítsák az adóösztönzőket, végső soron elősegítve a tiszta és megfizethető európai energiarendszerre való gyors átállást.

Ezzel párhuzamosan a Bizottság folytatta az érdekelt felekkel való együttműködést. A tisztaipar-megállapodás elfogadása óta a gépjárműipar jövőjéről és az európai acélipar jövőjéről folytatott stratégiai párbeszédnek célzott cselekvési terveket⁵ eredményeztek, amelyek konkrét, ágazatspecifikus intézkedéseket tartalmaznak Európa versenyelőnyének megőrzése érdekében. A Bizottság a körforgásos gazdaságról szóló jogszabály előkészítése érdekében a körforgásosságról szóló tisztaipar-párbeszédet is szervezett. A gyógyszeriparral és a vegyiparral folytatott párbeszéd alapján a Bizottság további intézkedéseket terjeszt elő, amelyek ezen ágazatok sajátos aggályait hivatottak kezelni.

Az iparágaink rezilienciájának és versenyképességének megerősítésére irányuló munka túlmutat a tisztaipar-megállapodáson. A megállapodás célkitűzéseit többek között az egységes piaci stratégia, a megtakarítási és beruházási unióra vonatkozó stratégia, a vízügyi rezilienciára vonatkozó stratégia, a Készségek Uniójáról szóló közlemény és az alapkészségekre vonatkozó cselekvési terv és a STEM (a természettudományok, a technológia, a műszaki tudományok és a matematika) oktatási stratégiai terv, valamint az induló és növekvő innovatív vállalkozásokra vonatkozó uniós stratégia erősíti. Ezen túlmenően a szabályozási terhek enyhítését célzó négy egyszerűsítési omnibusz csomag ugyancsak hozzájárul a megállapodás célkitűzéseinek eléréséhez.

Az elkövetkező hetekben és hónapokban a Bizottság határozottan elő fogja mozdítani a tisztaipar-megállapodásban felvázolt többi intézkedés végrehajtását is.

2. A tisztaipar-megállapodás első csomagjának végrehajtása

A tisztaipar-megállapodás törekvéseinek és célkitűzéseinek megvalósításában kulcsfontosságú elem a tisztaipar-megállapodás új állami támogatási kerete, amelyet a Bizottság június 25-én fogadott el. 2025 júniusáig több mint 85 milliárd EUR összegű támogatást hagytak jóvá az ideiglenes válság- és átállási keret átállással kapcsolatos szakaszai alapján, ami azt mutatja, hogy az egyszerűsített állami támogatási szabályok egyaránt növelhetik a tagállamok mozgásterét és hajlandóságát arra, hogy az állami támogatást a zöld átállással kapcsolatos célkitűzésekre használják fel. Emellett az a tény, hogy a tagállamok többsége már megkezdte az ideiglenes válság- és átállási keret szerinti, a tiszta gazdaságra való átállás felgyorsítását célzó intézkedések végrehajtását, rávilágít a szerzett gyakorlati tapasztalatok jelentőségére, valamint arra, hogy stabil, hosszú távú keretre van szükség az ideiglenes keret felváltása és az ipari dekarbonizáció további támogatása érdekében.

Az új állami támogatási keret tovább egyszerűsíti és felgyorsítja a tagállamok támogatásnyújtási folyamatát azáltal, hogy egyértelműbb és rugalmasabb kritériumokat határoz meg az állami támogatási intézkedések értékeléséhez, hosszabb tervezési időhorizontot kínál, valamint növeli a beruházások kiszámíthatóságát és biztonságát a vállalkozások számára. A tisztaipar-megállapodás célkitűzéseivel összhangban a megállapodás valamennyi ipari vállalkozást megcélozza – különös

⁵ COM(2025) 96 final és COM(2025) 125 final.

figyelmet szentelve az energiaigényes iparágaknak és a tiszta technológiák ágazatának –, és támogatási intézkedéseket vezet be a megújuló energia elterjedésének, valamint az ipari dekarbonizációba és a tiszta technológiák gyártási kapacitásába történő beruházásoknak a felgyorsítása érdekében. A tagállamoknak lehetőségük lesz arra, hogy finanszírozással járuljanak hozzá a tiszta technológiák gyártásának európai elterjesztéséhez, mind az újrafeldolgozott, mind az elsődleges inputok felhasználásával történő gyártást illetően, és ezáltal előmozdítsák az európai ellátási láncok rezilienciájának megerősítését. Az új állami támogatási keret lehetővé teszi továbbá a tagállamok számára, hogy dekarbonizációs beruházások fejében csökkentsék az olyan iparágakban működő energiaigényes felhasználók villamosenergia-költségeit, amelyek esetében fennáll a kockázata annak, hogy azok az Unión kívülre, olyan országokba települnek, ahol nincsenek vagy kevésbé szigorúak a környezetvédelmi előírások. Az új keret előmozdítja a magánforrások odavonzását azáltal, hogy csökkenti a tisztaipar-megállapodás célkitűzéseire igazodó projektek beruházási kockázatait.

Emellett az új szabályok hozzájárulnak a tiszta termékek vezető piacainak megteremtéséhez, és megkönnyítik az Innovációs Alapból származó finanszírozás és a nemzeti finanszírozás kombinálását, mivel a tagállamok könnyebben kapnak jóváhagyást az olyan állami támogatásokhoz, amelyekkel szuverenitási pecséttel rendelkező projekteket kívánnak támogatni ezen alap keretében. Az új állami támogatási keret kiegészíti az állami támogatási szabályokat, amelyek továbbra is teljes mértékben rendelkezésre állnak, és kiterjednek a tisztaipar-megállapodáshoz hozzájáruló egyéb intézkedésekre is. A tagállamok bejelenthetnek olyan intézkedéseket, amelyek az alkalmazandó állami támogatási szabályok szerint támogatják a tiszta technológiák – például az akkumulátorok – gyártóit a méretgazdaságosság elérése érdekében. Rendes piaci körülmények között a tiszta technológiák gyártóinak további állami támogatás nélkül képesnek kell lenniük a működési költségeik fedezésére. A Bizottság készen áll arra, hogy segítse a tagállamokat annak azonosításában, hogy az állami támogatási szabályok alapján milyen módon alakíthatnak ki olyan állami támogatásokat, amelyek kezelik a piaci hiányosságokat, szükségesek és arányosak, és nem torzítják indokolatlanul a versenyt és a kereskedelmet az egységes piacon, vagy abban, hogy olyan támogatásokat alakítsanak ki, amelyek közpénzek felhasználása nélkül valósulnak meg.

A tisztaipar-megállapodásban foglaltak szerint, az általános csoportmentességi rendelet felülvizsgálatának részeként a Bizottság emellett azt is értékelni fogja, hogy az állami támogatási szabályok naprakészé tehető-e, és ha igen, hogyan, annak érdekében, hogy jobban ösztönözzék az ipart a továbbképzésbe, az átképzésbe, a minőségi munkahelyekbe és a munkavállalók felvételébe történő beruházásra az igazságos átmenet céljából. A Bizottság különösen a szociális vállalkozásoknak nyújtott támogatásra és a hátrányos helyzetű munkavállalók felvételére vonatkozó szabályokat fogja vizsgálni. Ezzel összefüggésben a Bizottság célzott iránymutatást fog kidolgozni, hogy segítse a tagállamokat a szociális támogatásra és a szociális beruházásokra irányuló állami támogatási intézkedések kidolgozásában. Az ilyen támogatás sok esetben vagy nem minősül támogatásnak, vagy csoportmentességben részesül az általános csoportmentességi rendelet alapján.

Az új állami támogatási kerettel párhuzamosan, **a ma elfogadott, az adókedvezményekről szóló bizottsági ajánlás olyan intézkedések révén ösztönzi a tiszta technológiákba és az ipari dekarbonizációba történő beruházásokat, mint a gyorsított értékcsökkenési leírás és az adójóváírás.** Ez hatékonyan csökkenteni fogja a fenntarthatóságba beruházó vállalatok előtt álló pénzügyi akadályokat, és fellendíti a dekarbonizált termékek vezető piacait. A költségként való azonnali elszámolásig terjedő nagyvonalú gyorsított értékcsökkenési leírás, valamint a rugalmas, visszatéríthető adójóváírások szorgalmazásával a Bizottság biztonságot és kellő időben történő támogatást kíván nyújtani a vállalkozásoknak.

Az energiarendszerünk a kulcsa annak, hogy biztosítottak legyenek a megfelelő feltételek a gazdaságunk dekarbonizációjához. Az energiarendszer 2040-ig történő dekarbonizációjához minden kibocsátásmentes és alacsony szén-dioxid-kibocsátású energetikai megoldást igénybe kell venni – ideértve a megújuló energiaforrásokat, az atomenergiát, az energiahatékonyt, a tárolást, a szén-dioxid-leválasztást, -hasznosítást és -tárolást, a szén-dioxid-eltávolítást, a geotermikus és vízenergiát, valamint az összes többi jelenlegi és jövőbeli nettó zéró energiotechnológiát –, és emellett ehhez a hálózat és a tárolási kapacitás megerősítésére is szükség van. Annak érdekében, hogy a tagállamok és a nemzeti szabályozó hatóságok felgyorsíthassák a jól fejlett hálózatokkal és tárolási létesítményekkel rendelkező, megfizethető és rugalmasabb energiarendszerre való átállást, a Bizottság egy iránymutatás-csomagot fogad el. Az e csomagban szereplő dokumentumok kiterjednek **i. a megújuló energia alkalmazásának innovatív technológiáira és formáira; ii. a hálózati és tárolási infrastruktúra célzott területeinek kijelölésére, valamint iii. a hálózati díjszabási módszertanokra**. Az iránymutatás-csomag támogatja a tiszta energiával és hálózatokkal kapcsolatos további projektek elindítását, így annak végrehajtása előnyös lesz azon tiszta technológiák uniós belföldi gyártása szempontjából is, amelyek tekintetében Európa globális vezető szerepet tölt be.

Az **innovatív technológiák és a megújuló energia alkalmazásának formáira** vonatkozó iránymutatás **támogatja a megújuló energiaforrások elterjedését, ezáltal hozzájárulva energiaellátásunk költségeinek csökkentéséhez**. Európa importált fosszilis tüzelőanyagoktól való függése nagymértékben felelős az ingadozó és magas ellátási költségekért. Az innovatív megújuló energiaforrások bővítésével és a kiaknázatlan lehetőségek (pl. az agrofotovoltaikus rendszerek, az úszó megújuló energiaforrások, az óceánenergia) kiaknázásával az EU mérsékelheti ezeket a költségeket. 2021 és 2023 között az uniós villamosenergia-fogyasztók már 100 milliárd EUR-t takarítottak meg az újonnan telepített fótovoltaikus napenergia és szélerőenergia-kapacitás révén történő villamosenergia-termelésnek köszönhetően.⁶

A hálózatok és tárolási területek kijelölésére vonatkozó iránymutatás célja, hogy megerősítse és felgyorsítsa hálózataink bővítését, valamint felgyorsítsa a tárolási megoldások bevezetését. Ez döntő fontosságú, tekintettel a decentralizált megújulóenergia-termelés várható növekedésére, a növekvő villamosenergia-keresletre és a villamosenergia-hálózat meglévő korlátaira, például arra, hogy össze kell kapcsolni az elektromos járművek töltőinfrastruktúráját, ami a tárolás és általában az energiarendszer szempontjából is előnyökkel jár, valamint tekintettel arra, hogy a meglévő hálózatok 40 %-át korszerűsíteni kell. Emellett a megújuló energiaforrásokból előállított villamosenergia-kapacitás gyorsan növekszik: csak 2024-ben mintegy 78 GW-tal több ilyen energiát állítottak elő. Mivel a megújuló villamosenergia-kapacitás éves növekedésének 2030-ig átlagosan mintegy 100 GW-ot kell elérnie, jelentősen fel kell gyorsítani a megújulóenergia-tárolási projektekre és a megújuló energiát integráló hálózatokra vonatkozó engedélyezési eljárásokat.

A hálózati díjszabási módszerekről szóló, harmadik iránymutatás a hálózati díjszabás kialakításának előmozdítását szolgálja, melynek célja az általános rendszerköltségek csökkentése a rugalmasság és a helyszínrre vonatkozó ösztönzők fokozása, valamint a hálózathasználat és -kezelés hatékonyságának fokozása révén. Ez a magatartásbeli változás előmozdítására irányuló átállás elengedhetetlen a fogyasztási csúcsidőszakok költséghatékony kezeléséhez. A hálózati díjak alapvető ösztönző szerepet játszhatnak abban, hogy minden rendszerhasználó optimalizálja a használati mintáit. Az összehangolt megközelítés jelentős előnyökkel

⁶ IEA (2023), Renewable Energy Market Update – June 2023 (Megújulóenergia-piac – 2023. júniusi frissítés), IEA, Párizs <https://www.iea.org/reports/renewable-energy-market-update-june-2023>, Licence: CC BY 4.0

jár, ideértve a hálózatkezelési költségek és a költséges szűk keresztmetszetek csökkentését, a hálózatnak a megtermelt megújuló energia felvételével kapcsolatos kapacitásának fejlesztését, valamint a hálózat kiterjedt megerősítési igényének a szükséges mértékű korlátozását. Ez csökkenteni fogja a fogyasztók által az energiaszámláik után fizetett általános hálózati költségeket, és közvetlenül az energiarendszer integrációjához hozzájáruló felhasználók javát szolgálja.

Az ipar előtt álló egyéb kihívások közé tartozik a **tisztességtelen nemzetközi versenynek való kitettség** és a szabályozásból eredő terhek sokasága. Az uniós kibocsátáskereskedelmi rendszer (EU ETS) elindítása óta a kibocsátásáthelyezés kockázatát sikerült hatékonyan kezelni azáltal, hogy ingyenes kibocsátási egységeket osztottak ki az e kockázatnak kitett ágazatok számára. A CBAM-árut előállító, az EU ETS hatálya alá tartozó létesítmények ingyenes kibocsátási egységei 2026-tól 2034-ig fokozatosan megszűnnek, a CBAM importált árukra vonatkozó pénzügyi kötelezettségeinek fokozatos bevezetésével párhuzamosan. Míg a CBAM az EU tekintetében kezeli a CBAM-árak előállításával kapcsolatos kibocsátásáthelyezés kockázatát, az ingyenes kiosztás fokozatos megszüntetésével mindaddig növekedhet a kibocsátásáthelyezés kockázata a CBAM-árak exportpiacokra történő előállítása tekintetében, amíg egyes harmadik országok nem vezetnek be egyenértékű szén-dioxid-árazást. Különböző CBAM-ágazatok **sürgős fellépést szorgalmazznak az exportkibocsátásáthelyezés kezelése érdekében.**

Ezért – az acél- és fémipari cselekvési tervben bejelentetteknek megfelelően – a Bizottság mérlegelte e kockázat kezelésének lehetőségeit. Minden megoldásnak teljes mértékben összhangban kell állnia a CBAM környezetvédelmi célkitűzéseivel, a vonatkozó WTO-szabályok tiszteletben tartása mellett. Ezen túlmenően az intézkedést a lehető leggyorsabban végre kell hajtani a jogbiztonság garantálása és az indokolatlan adminisztratív terhek elkerülése érdekében. A Bizottság ezért célzott javaslatot kíván benyújtani a – kiterjesztésre kerülő – CBAM által generált bevételek felhasználásával a kibocsátásáthelyezés kockázatának kitett termelés támogatására. Ez lehetővé tenné, hogy az érintett gyártókat az ingyenes kibocsátási egységek fokozatos megszüntetésével – ami a hosszú távú dekarbonizációra vonatkozó célkitűzések tárgyát képezi – arányosan kompenzálják. A hatályt objektív kritériumok alapján kell meghatározni. Ez a rendszer az eredetileg meghatározott időszakra vonatkozna, amelyet 2027-ben felülvizsgálnának. A Bizottság a javaslatot 2025 végéig terjeszteni elő, a CBAM továbbfeldolgozott termékekre való kiterjesztésére és a kijátszásellenes intézkedések bevezetésére irányuló javaslattal együtt, és az nem sérti az uniós költségvetés új saját forrásaira vonatkozó meglévő bizottsági javaslatokat. E megoldás célja, hogy a WTO szabályainak való megfelelés fenntartása érdekében egyenlő bánásmódot biztosítson a CBAM-árak számára – függetlenül attól, hogy azokat az EU-ban állítják elő és ott értékesítik, az EU-ból harmadik országokba exportálják vagy az EU-ba importálják. A Bizottság további elemzést fog készíteni a kibocsátásáthelyezés kockázatáról az exportra szánt CBAM-árak előállítása tekintetében, hogy biztosítsa az intézkedés megfelelő kidolgozását, és a javaslatot megelőzően konzultálni fog a CBAM-ágazatokkal ezekről a tervekről, figyelembe véve a sajátos nemzeti körülményeket is. E célból magas szintű párbeszédre kerül sor.

Az egyszerűsítés a tisztaipar-megállapodás másik kulcsfontosságú pillére. Több olyan jogalkotási területen is előrelépés történt, amelyek célja a szabályozási terhek csökkentése, valamint annak lehetővé tétele, hogy az ipar hatékonyabban és pragmatikusabban tudja megvalósítani a fenntartható gazdaságra való átállást. Az importárak karbonintenzitását ellensúlyozó mechanizmus (CBAM) egyszerűsítésére irányuló, az I. omnibusz-csomag részeként 2025 februárjában elfogadott javaslat célja a bürokrácia csökkentése és a CBAM zökkenőmentes végrehajtásának biztosítása, amint az 2026 januárjában teljeskörűen hatályba lép. Nevezetesen a javaslat 50 tonnás éves tömegalapú küszöbértéket vezet be, amely az importőrök mintegy 90 %-át kizárja a CBAM-kötelezettségek alól,

ugyanakkor biztosítja, hogy a CBAM hatálya a kibocsátások 99 %-ára kiterjedjen. E hónap elején a társjogalkotók megállapodásra jutottak a módosított rendeletről, amely megfelel a bizottsági javaslat fő paramétereinek.

3. A tisztaipar-megállapodás egyéb területein folyó munka

A tisztaipar-megállapodás keretében végrehajtott első konkrét intézkedéscsomag mellett jelentős előrelépés történt az e stratégiához kapcsolódó számos területen is. A megfizethető energiára vonatkozó cselekvési terv végrehajtása jelentősen előrehaladt a terv 2025. februári elfogadása óta. Június 16-án az Európai Bizottság és az Európai Unió Tanácsának lengyel elnöksége közösen létrehozta az **energiaunióval foglalkozó munkacsoportot**. A munkacsoport foglalkozni fog a valódi energiaunió megvalósítását gátló technikai és szabályozási akadályokkal, ideértve a jól összekapcsolt infrastruktúrák használatának és fejlesztésének fokozását, a nemzeti engedélyezési akadályok felszámolását, a rugalmassági szolgáltatások tárolásának és kihasználásának javítását, a regionális, nemzeti és uniós intézkedések jobb összehangolását, valamint a megfizethető energiáról szóló cselekvési terv végrehajtására irányuló kulcsfontosságú intézkedések támogatását, például az engedélyezéssel, az adózással és a rendszer rugalmasságával kapcsolatban.

A finanszírozás kulcsfontosságú. A Bizottság és az Európai Beruházási Bank szorosan együttműködött az InvestEU program keretében támogatható új pénzügyi termékek kidolgozása terén, amelyek célja a magánszektorbeli beruházások kockázatainak csökkentése. Június 19-én az Európai Beruházási Bank (EBB) új programokat indított, amelyek 500 millió EUR-ig terjedő viszontgaranciát kínálnak a tisztaenergia-fejlesztők és az ipar közötti villamosenergia-vásárlási megállapodásokhoz. E kezdeményezés célja, hogy könnyebb hozzáférést biztosítson az ipar számára a stabilabb energiaárakhoz, és ösztönözze az új generációs projektekbe történő beruházásokat. Ezen túlmenően az EBB egy második, mintegy 1,5 milliárd EUR összegű viszontgarancia-rendszert is indított az új hálózati alkatrészek gyártásával kapcsolatos kockázatok csökkentése érdekében (a szélerenergia-ágazatban már használt modellt alkalmazva), ami döntő fontosságú az Európa-szerte bővülő hálózati igények szempontjából, és emellett újtárra indította a TechEU programot is, amely segít áthidalni a finanszírozási hiányt a diszruptív innováció támogatása, az európai ipari kapacitás megerősítése és a növekvő innovatív vállalkozások segítése céljából. Emellett 5 milliárd EUR-ról 6,5 milliárd EUR-ra növeli a szélerenergia-csomag finanszírozási képességét, és új garanciaterméket vezetett be a kialakulóban lévő tiszta technológiák számára, mintegy 250 millió EUR összegű EBB-hitelkerettel, amelyet az InvestEU támogat majd.

A Bizottság jó úton halad afelé is, hogy 2025 végéig elindítsa a hamarosan létrehozandó Ipari Dekarbonizációs Bankra irányuló kísérleti projektet. Ez az 1 milliárd EUR összegű költségvetéssel rendelkező kísérleti projekt egy aukció lesz, amelynek célja a technológiai célú hő dekarbonizációja villamosítás és közvetlen megújuló hő (például naphőenergia vagy geotermikus energia) révén. Ez a különböző ipari ágazatokban tevékenykedő vállalkozások – köztük a középvállalkozások javát szolgálja majd. Kísérleti projektként szolgál az Ipari Dekarbonizációs Bank számára azáltal, hogy olyan projekteket támogat, amelyek kritériuma a szén-dioxid-kibocsátás csökkentése. Áprilisban nagyszabású konzultációra került sor az érdekelt felekkel, amely egyértelművé tette, hogy az ipar szilárdan támogatja ezt a kezdeményezést. Ezt követően a Bizottság konzultáció céljából közzétette az aukció tervezetének feltételeit.

A Bizottság elfogadta továbbá a kritikus fontosságú nyersanyagokról szóló jogszabály alapján támogatandó stratégiai projektek első két listáját, amelyek mind az EU-n belüli, mind a harmadik

országbeli projektekre kiterjednek. A kiválasztott projektek a stratégiai anyagok széles skáláját és az értéklánc számos szakaszát lefedik, és hozzá fognak járulni az EU stratégiai fontosságú nyersanyagokkal való biztonságos ellátásához. Annak érdekében, hogy időben megvalósulhassanak, a projektek támogatásban részesülnek, megkönnyítve a köz- és magánberuházásokat, valamint a projektek gyorsított engedélyezését az EU-ban.

A **vezető piacok továbbfejlesztése** a tisztaipar-megállapodás egyik kulcsfontosságú prioritása. A Bizottság április 6-án elfogadta a **fenntartható termékek környezettudatos tervezéséről szóló rendeletre és az energiacímkézéssel szembeni követelményekről szóló rendeletre vonatkozó 2025–2030-as munkatervet**. A terv felsorolja azokat a termékeket, amelyeket a következő öt évben prioritásként kell kezelni a környezettudatos tervezési követelmények és az energiacímkézés bevezetése érdekében – ezek közé tartozik például az acél és az alumínium. Ennek elő kell mozdítania a fenntartható, javítható, körforgásos és energiahatékony termékek elterjedését Európa-szerte. A termékek fenntarthatóságára vonatkozó, megfelelően kialakított uniós szintű harmonizált követelmények erősíteni fogják az egységes piacot, elhárítják a kereskedelem akadályait, javítják az egyenlő versenyfeltételeket és a fogyasztók tájékoztatását, valamint csökkentik az adminisztratív terheket.

A gépjárműipar jövőjéről szóló, 2025 első negyedévében tartott – az európai gépjárműiparra vonatkozó, 2025. március 5-i ipari cselekvési tervben bejelentett – stratégiai párbeszéd keretében a Bizottság **rugalmasságot javasolt a gépjárműipar számára** ahhoz, hogy a társjogalkotók által elfogadott (EU) 2019/631 rendelet célzott módosítása révén megfeleljen a flottaértékesítésre vonatkozó 2025-ös céloknak. Ez további rugalmasságot biztosít a gyártók számára a megfelelési kötelezettségeik tekintetében azáltal, hogy éves időszak helyett hároméves megfelelési időszakot ír elő 2025-re, 2026-ra és 2027-re vonatkozóan. A célzott módosításnak köszönhetően a gyártók további rugalmasságot élvezhetnek, miközben a kibocsátáscsökkentési célérték ambíciószintje változatlan marad. Ennek célja a tiszta átállásba történő beruházások támogatása, az általános éghajlat-politikai törekvések megőrzése mellett. Ezen túlmenően március 5-én a Bizottság aktualizálta a hulladékjegyzéket is annak érdekében, hogy az elemek, illetve akkumulátorok és azok kritikus fontosságú nyersanyagai hosszabb ideig a gazdaságban maradjanak.

Az **alternatív üzemanyagok infrastruktúráját támogató eszköz** (AFIF) a 2025–2026-os időszakban 570 millió EUR-t bocsátott rendelkezésre az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz keretében a töltőinfrastruktúra kiépítésére, különös tekintettel a nehézgépjárművekre. A 2025. június 11-i második zárónapig 25 projektjavaslat érkezett, amelyek teljes beruházási költsége 665 millió EUR-t tett ki. Összesen mintegy 287 millió EUR összegű uniós finanszírozást igényeltek az elektromos járművek töltésére szolgáló infrastrukturális projektekhez; 245 millió EUR-t pedig a nehézgépjárművek töltőinfrastruktúrájához.

Ami a külső dimenziót illeti, a Bizottság a 2025. március 13-i EU–Dél-Afrika csúcstalálkozóán tárgyalásokat kezdett Dél-Afrikával a tiszta gazdaságot szolgáló első kereskedelmi és beruházási partnerségről. A partnerséget a kulcsfontosságú stratégiai partnerekkel együttműködésben alakítják ki a stratégiai függőségek hatékony kezelése és az EU kulcsfontosságú globális értékláncokban betöltött szerepének megerősítése érdekében. A Bizottság és Dél-Afrika kötelezettséget vállalt arra, hogy megállapodásra törekszik a nyersanyagok stratégiai, tisztább értékláncai fejlesztésének támogatása érdekében. Ennek keretében különös hangsúlyt fektetnek a helyi feldolgozásra, a megújuló és karbonszegény energiára (többek között a biztonságos és fenntartható karbonszegény hidrogénre) és a tiszta technológiára a kölcsönösen előnyös beruházások feltételeinek javítása révén. Emellett a csúcstalálkozóán a Bizottság 4,7 milliárd EUR összegű Global Gateway beruházási csomagot jelentett be, amelyből 4,4 milliárd EUR-t az ország tiszta és igazságos energetikai átállását támogató

projektekbe fektetnek be. A Bizottság célja, hogy a G20-ak 2025. november 22–23-ra tervezett johannesburgi csúcstalálkozójaig határozott előrelépést tanúsítson a Dél-Afrikával kialakítandó, a tiszta gazdaságot szolgáló kereskedelmi és beruházási partnerség terén.

A Bizottság **szigorította az acélágazatra vonatkozó védintézkedést** is annak érdekében, hogy megvédje az uniós acélipart a megnövekedett behozattalól, és megvalósítsa az acél- és fémipari uniós cselekvési tervet. Miközben a legtöbb kiigazítás április 1-jén hatályba lépett, a liberalizáció lassabb ütemével és a fel nem használt mennyiségek átvitelének megszüntetésével kapcsolatos változások 2025. július 1-jén fognak hatályba lépni. Mivel a védintézkedés 2026. június 30-án jogilag hatályát veszti, a Bizottság 2025 szeptemberében javaslatot fog tenni egy olyan hosszú távú acélipari intézkedésre, amely 2026 júniusa után is rendkívül hatékony védelmet biztosít majd az uniós acélágazat számára. Ez különösen fontos az acélban található alumíniumra kivetett amerikai vámok növekedése fényében, ami súlyosbítja ezen iparágak nehéz helyzetét.

A **körforgásos jelleg** fokozása fontos lépés a **fémipar dekarbonizációja és versenyképessége** szempontjából. Mindazonáltal csökken az EU-ban az újrafeldolgozásra használt fémhulladék mennyisége, ami az uniós ipar csökkenő keresletének és a harmadik országokban fizetett magasabb fémhulladékáraknak tudható be. E tendencia megfordításának első lépéseként a Bizottság nyilvánosan hozzáférhetővé tette a vámfelügyeleti adatbázis releváns adatait, hasonlóan a vegyiparban a közelmúltban hozott intézkedésekhez. Ez a kezdeményezés az alumínium, a réz és az acél behozatalára és kivitelére vonatkozó szélesebb körű nyomomonkövetési mechanizmus részét képezi, amely javítani fogja a piaci információk rendelkezésre állását, ezáltal előmozdítva a körforgásos gyakorlatokat és megkönnyítve olyan kereskedelmi intézkedések elfogadását, amelyek szükség esetén biztosítják a fémhulladék megfelelő rendelkezésre állását az EU-ban, kezdve az alumíniumra vonatkozó intézkedésekkel. A Bizottság az újrafeldolgozott termékek iránti kereslet növelésén is dolgozni fog.

A Bizottság mind a tisztaiipar-megállapodásban, mind a gépjárműiparra vonatkozó cselekvési tervben bejelentette, hogy javaslatot tesz a külföldi beruházások feltételrendszerére, konkrétan a gépjárműipar vonatkozásában, ideértve az alkatrészeket is, azonnali prioritásként kezelve az akkumulátorok ellátási láncát. A Bizottság az ipar dekarbonizációjának felgyorsításáról szóló jogszabályban és esetleg más kezdeményezések útján konkrét feltételeket fog javasolni a rezilienciára és a fenntarthatóságra vonatkozó kritériumokra vonatkozóan.

A Bizottság az iparági érdekelt felekkel és a tagállamokkal szoros együttműködésben intézkedéseket fog javasolni annak biztosítására, hogy az EU-ba irányuló külföldi befektetések jobban hozzájáruljanak az uniós ipar hosszú távú versenyképességéhez, technológiai előnyéhez és gazdasági rezilienciájához, valamint minőségi munkahelyek teremtéséhez az EU-ban. Például a külföldi befektetésekből megvalósuló projektek esetében – különösen akkor, amikor közforrások is érintettek – a tagállamok közösen mérlegelhetnék olyan feltételek bevezetését, mint a berendezések tulajdonjoga, az EU-ban beszerzett inputok, uniós munkavállalók felvétele, a közös vállalkozások szükségessége vagy a szellemi tulajdon átruházása, először néhány stratégiai ágazatban, például a gépjárműiparban vagy a megújulóenergia-ágazatban.

Ami konkrétan a gépjárműipart illeti, a Bizottság azt tervezi, hogy megvitatja a tagállamokkal és az érintett érdekelt felekkel, hogy miként lehetne maximalizálni a befelé irányuló beruházások hozzáadott értékét, és hogyan lehetne megakadályozni a negatív versenyt és a belső piac széttöredezettségét. Ezek a feltételek képezik majd az EU-ban – és különösen a megújuló energia és a gépjárműipar ellátási

láncában – jelentős beruházásokkal rendelkező kulcsfontosságú nemzetközi partnerekkel való együttműködés alapját.

A Bizottság hamarosan javaslatot tesz a **vegyi anyagokra vonatkozó csomagra**, amely magában foglalja **az uniós vegyipari ágazatra vonatkozó cselekvési tervet és a vegyi anyagokra vonatkozó vegyi anyagokra vonatkozó omnibusz jogszabályt**. A cselekvési terv konkrét intézkedéseket vezet be az európai vegyipar – köztük a kkv-k – globális versenyképességének fokozása és termelési bázisának megerősítése érdekében olyan kulcsfontosságú területeken hozott intézkedések révén, mint a kritikus fontosságú termékek előállításának, az energiaárak, valamint az innováció és a dekarbonizáció támogatása.

A tisztaiipar-megállapodásban bejelentetteknek megfelelően a **Bizottság létrehozta a közös európai érdeket szolgáló fontos projektek (IPCEI) támogatási központját az új IPCEI-projektek kidolgozásának felgyorsítása érdekében**. A Bizottság jelenleg több tagállamnak nyújt támogatást a közös európai érdeket szolgáló fontos projektek közös európai fóruma által 2024 novemberében és 2025 márciusában jóváhagyott új IPCEI-projektek kialakításának felgyorsításához. A körforgásos gazdaság fejlett anyagaival kapcsolatos közös európai érdeket szolgáló fontos projekttel és az innovatív nukleáris technológiákkal kapcsolatos közös európai érdeket szolgáló fontos projektekkel kapcsolatos munka különösen hozzájárul majd a tisztaiipar-megállapodás célkitűzéseinek felgyorsításához.

A Bizottság 2025. június 13-án elfogadta a **nukleáris indikatív programot** is. Ez naprakész áttekintést nyújt a nukleáris energiával kapcsolatos uniós beruházási igényekről és a hatékony beruházási tervek finanszírozási modelljeinek bevált gyakorlatairól. A tagállamok nukleáris energiával kapcsolatos terveinek megvalósításához jelentős beruházásokra lesz szükség (2050-ig mintegy 241 milliárd EUR értékben), mind a meglévő reaktorok élettartamának meghosszabbítása, mind pedig új nagyméretű reaktorok építése céljából. A hosszabb távú jövőt illetően további beruházásokra lesz szükség a kis méretű moduláris reaktorok, a fejlett moduláris reaktorok és a mikroreaktorok, valamint a fúziós energia terén.

A tisztaiipar-megállapodás részeként jelentős lépésekre került sor az EU-ban a **készségek és a munkahelyek minőségének** javítása érdekében is. 2025. március 5-én elfogadták a készségek uniójáról szóló közleményt, amely olyan kulcsfontosságú kezdeményezéseket vezetett be, mint például a készségekkel foglalkozó magas szintű európai testület és a Készségek Megfigyelőközpontja, a meglévő továbbképzési és átképzési kezdeményezések megerősítése mellett. Ezen túlmenően a Bizottság konzultációkat kezdeményezett a szociális partnerekkel a minőségi munkahelyekre vonatkozó ütemterv elkészítése érdekében, amely a szerkezetátalakítási folyamatok és az igazságos átmenet támogatására összpontosít, és a kohéziós politika féldős felülvizsgálatának részeként célzott módosításokat javasolt az Európai Globalizációs Alkalmazkodási Alap és az Európai Szociális Alap Plusz (ESZA+) tekintetében annak érdekében, hogy felgyorsítsa és kiterjessze a dekarbonizációhoz kapcsolódó szerkezetátalakítás miatt munkahelyvesztés kockázatának kitett munkavállalók támogatását.

A Bizottság áprilisban javaslatot tett a **kohéziós politika féldős felülvizsgálatára**, ami lehetővé teszi a tagállamok és a régiók számára, hogy programjaikon keresztül megerősítsék Európa versenyképességét és felszámolják az innovációs szakadékokat. Bár a javaslatról az együttdöntési eljárás keretében még folynak a tárgyalások, a Bizottság reméli, hogy azok ambiciózus végeredménnyel zárulnak. Ebben az összefüggésben lehetővé válna, hogy a nagyvállalatok támogatásban részesüljenek az Európai Regionális Fejlesztési Alapból, amennyiben azok hozzájárulnak egy közös európai érdeket

szolgáltató fontos projekthez, vagy ha olyan kritikus területeken működnek, mint a védelem, a stratégiai technológiák és a dekarbonizáció. Emellett a javaslat támogatni fogja az energetikai átállást az energetikai rendszerösszekötők (a szomszédos országok villamosenergia-rendszereit összekötő szárazföldi és tenger alatti kábelek) előmozdításával és az elektromos töltőinfrastruktúra kiépítésével. A megfizethető energiahatékony lakhatásba, a fenntartható vízgazdálkodásba és a STEP célkitűzéseikhez hozzájáruló innovációba történő beruházások szintén megerősítik a tiszta ipari bázist a régiókban. A stratégiai prioritásokba való beruházás pénzügyi ösztönzőjeként a Bizottság azt javasolta, hogy a tagállamok és a régiók 2026-ban 30 %-os előfinanszírozásban, a stratégiai prioritások keretében kidolgozott projektek esetében pedig magasabb társfinanszírozási arányokban részesülhessenek.

3. Következtetés

A tisztaiipar-megállapodás sikeres végrehajtásához az szükséges, hogy a tagállamok és hatóságai kötelezettséget vállaljanak az abban szereplő intézkedések hatékony elindítására.

A Bizottság továbbra is szilárdan elkötelezett amellett, hogy megvalósítsa a tisztaiipar-megállapodást, valamint hogy a dekarbonizációt Európa versenyképességének és jólétének motorjává tegye, többek között azáltal, hogy javaslatot tesz a 2050-re teljesítendő klímasemlegességi célkitűzés felé vezető úton egy 2040-ig elérendő köztes célra. A tisztaiipar-megállapodás többi intézkedését a Bizottság egy sor intézkedéscsomag révén valósítja meg, amelyek közül a soron következők közzététele 2025 második felében esedékes. Az egyes csomagokat úgy fogják kialakítani, hogy azok figyelembe vegyék a tisztaiipar-megállapodás célkitűzéseinek konkrét szempontjait, ezáltal erősítve az Európa ipari versenyképességének fokozására és az EU dekarbonizációs céljainak elérése felé tett előrelépésre irányuló kollektív erőfeszítéseket.